

PROGRAMACIÓ SEGON DE BATXILLERAT.

1. INTRODUCCIÓ.

L'ensenyament de Llengua i Literatura té com a objectius primordials l'ampliació de la competència comunicativa dels estudiants de Batxillerat en les dos llengües oficials de la Comunitat, especialment en els discursos científics, tècnics, humanístics, culturals i artístics; i el desenvolupament de la capacitat de comprensió dels textos literaris mitjançant el coneixement dels aspectes més rellevants de la literatura d'ambdós llengües.

Aquestes dues matèries comunes per a totes les modalitats del Batxillerat en concurrència amb altres matèries, i d'acord amb les finalitats educatives establides per a l'etapa, incideixen en el desenvolupament del raonament lògic, en l'adquisició de nous sabers mitjançant l'accés a la documentació i el tractament de la informació, en l'educació de la sensibilitat artística i en l'anàlisi i la valoració crítica de la realitat.

L'educació lingüística específica del Batxillerat es referirà a l'ús actiu de la llengua en aquells àmbits que siguen especialment significatius per a la formació dels estudiants d'aquesta etapa: discursos de l'àmbit acadèmic (científics, tècnics i humanístics), discursos formals de la vida social, discursos dels mitjans de comunicació i discurs literari.

S'atendrà, per tant, l'aprenentatge de la producció oral i escrita de les formes convencionals del discurs acadèmic (memòries, informes, monografies, exposicions orals, etc.) i dels esquemes textuais predominants en aquests discursos a través de l'anàlisi i la interpretació de textos de divulgació científica, estudis de crítica literària, assajos, etc., així com l'ús d'estratègies per a seleccionar la informació i per a reelaborar-la mitjançant esquemes resums, fitxes, quadres sinòptics, bases de dades, etc., i tots aquells elements que la tecnologia posa al nostre abast.

És important, a més a més, que l'alumnat es familiaritze amb l'anàlisi i la posada en pràctica dels esquemes argumentatius i les estratègies orientades a la persuasió, així com el desenvolupament de les actituds crítiques i, en general, dels discursos que regulen la vida social. Els discursos d'expressió de l'opinió a conseqüència de la rellevància especial dels mitjans de comunicació social a través dels quals els ciutadans amplien els coneixements del món a la vegada que reben valoracions i aportacions ideològiques que es manifesten en diversos àmbits (polític, periodístic, religiós, publicitari, etc.) i es transmeten mitjançant canals i suports diversos –diaris, cartells, ràdio, pamflets, etc. Pel que fa als discursos reguladors de la vida social, es localitzen fonamentalment en l'àmbit de les institucions, tant públiques com privades, i en la relació interpersonal formal.

L'aprenentatge se centrarà, per tant, en el desenvolupament d'habilitats i destreses discursives; és a dir, el treball sobre procediments ha d'articular l'eix de tot procediment d'ensenyament i aprenentatge. D'aquesta manera l'estudi del discurs literari ha de contribuir, de manera molt especial, a l'ampliació de la competència comunicativa, perquè l'objectiu d'aquesta etapa consisteix en l'ampliació de la competència literària entesa com la capacitat per a llegir, analitzar i interpretar textos produïts amb intencionalitat artística o considerats actualment com

a literaris. Aquest objectiu implica consolidar l'hàbit de lectura, aprofundir el coneixement de les convencions de la tradició literària, ampliar els sabers relatius al context cultural, ideològic i lingüístic en què s'han produït els textos literaris. Considerem la Literatura com a memòria universal de la humanitat, arxiu d'emocions, idees i fantasies, d'aquesta manera col·labora en la maduració intel·lectual i humana dels lectors. Un aprenentatge de la literatura ben dirigit contribueix al coneixement, a la comprensió del comportament humà i a l'enriquiment cultural en múltiples direccions; objectius formatius d'etapa. La progressió en l'aprenentatge, referent a etapes anteriors, radicarà en l'aprofundiment del coneixement sobre les transformacions històriques dels gèneres marcats per la tradició i els contextos culturals sobre l'ús crític de fonts bibliogràfiques i documentals amb la finalitat interpretativa, i, en general, sobre el tipus especial de comunicació que representa el discurs literari.

La reflexió sobre les unitats lingüístiques en els diferents àmbits d'ús serà objecte d'aprenentatge en les dos llengües, la variació lingüística i els factors que l'expliquen, l'adequació dels registres i usos socials, les exigències dels discursos científics en l'ús de terminologies, les formes lingüístiques que indiquen la presència dels factors del context, els procediments que contribueixen a cohesionar el text, les diferents possibilitats lèxiques i sintàctiques que s'usen per a expressar un mateix contingut, els procediments gramaticals per a integrar diferents proposicions en un enunciat cohesionat, els mecanismes per a la formació de paraules, el coneixement de les relacions entre sons i grafies en relació amb la varietat i amb les normes socials en usos orals i escrits. L'activitat gramatical és un component dels processos de comprensió i producció de textos i contribueix al desenvolupament d'aquestes capacitats. La reflexió gramatical haurà de contribuir, a més a més, a sistematitzar i consolidar els aprenentatges sobre l'estructura de la llengua fets en etapes anteriors, així com ampliar aquests coneixements en la mesura que la reflexió sobre la llengua s'aborda en relació amb pràctiques discursives més complexes.

L'educació lingüística de l'alumnat de Batxillerat s'ha de referir també al coneixement de la varietat lingüística segons factors geogràfics o històrics, així com a la variació en relació amb l'ús. Això inclou la comprensió del caràcter plurilingüe d'Espanya, del bilingüisme i de la situació actual del valencià i del castellà són rellevants per a eradicar prejudicis i estereotips responsables d'actituds negatives cap a llengües i cap a qui les usen, i, amb això per a promoure canvis afectius i de conducta que afavorisquen una convivència democràtica.

D'acord amb tot el que s'ha dit anteriorment, el currículum s'organitza en quatre blocs de continguts: estudi del discurs, estudi de la llengua, tractament de la informació i el discurs literari.

2. OBJECTIUS GENERALS.

El desenvolupament d'aquesta matèria ha de contribuir que les alumnes i els alumnes adquireixen les capacitats següents:

1. Comprendre els diferents tipus de textos orals i escrits, les diferents estructures formals i especialment en els àmbits acadèmic i dels mitjans de comunicació, atenent els elements del context que condicionen una interpretació adequada.

2. Expressar-se oralment i per escrit, especialment en l'àmbit acadèmic, mitjançant discursos adequats, coherents, cohesionats i correctes sabent usar i valorar la llengua oral i la llengua escrita com a mitjans eficaços per a la comunicació interpersonal, l'adquisició de nous coneixements, la comprensió i l'anàlisi de la realitat i l'organització racional de l'acció.

3. Conèixer la realitat plurilingüe i pluricultural del món actual, fent atenció especial a la Comunitat Valenciana, a l'Estat Espanyol, a Europa i als estats americans hispanoparlants, valorant la diversitat lingüística com a manifestació de la naturalesa social de les llengües, afavorint una actitud respectuosa cap a totes les llengües i els seus parlants, coneixent els diferents orígens i històries i valorant, especialment, la importància de la normalització del valencià per a arribar a la plena incorporació i a tots els àmbits d'ús.

4. Adquirir uns coneixements gramaticals, sociolingüístics i discursius per a usar-se en la comprensió, l'anàlisi i el comentari de textos i en la planificació, la composició i la correcció de les pròpies produccions.

5. Analitzar críticament els discursos orientadors de l'opinió i els discursos reguladors de la vida social i valorar la importància de l'apropament als discursos per al coneixement de la realitat.

6. Usar adequadament la llengua com a instrument per a l'adquisició de nous coneixements i per a produir i interpretar textos propis de l'àmbit acadèmic, obtenint, interpretant i valorant informacions de diferents tipus i procedències, sent capaç d'usar tècniques de recerca, elaboració i presentació de la informació, usant, amb autonomia i esperit crític mitjans tradicionals i noves tecnologies.

7. Interpretar i valorar críticament les obres literàries a partir del coneixement de les formes convencionals específiques (gèneres, procediments retòrics, etc.) de la informació pertinent sobre el context històric i cultural de producció, així com sobre les condicions actuals de recepció, i dels trets identificadors dels grans períodes en valencià i en castellà, així com d'obres i autors significatius, usant de forma crítica les fonts bibliogràfiques i documentals adequades per a estudiar-les.

8. Llegir i valorar les obres literàries com a forma de l'enriquiment personal i de plaer, com a manifestacions de sensibilitat artística de l'ésser humà i com a expressió de la identitat cultural dels pobles, valorant què té el text literari de representació i d'interpretació del món.

9. Analitzar críticament els usos socials de les llengües i evitar en les produccions pròpies, els que manifesten actituds discriminatòries o d'abús de poder evitant estereotips lingüístics que suposen judicis de valor o prejudicis.

3. COMPETÈNCIES BÀSIQUES.

La incorporació de competències bàsiques en el currículum permet posar l'èmfasi en els aprenentatges que es consideren imprescindibles, des d'un plantejament integrador i orientat a l'aplicació dels sabers adquirits. Per això el seu caràcter bàsic. Són les competències que ha d'haver desenvolupat el jove o la jove en finalitzar el batxillerat per a poder assolir la

realització personal, exercir la ciutadania activa, incorporar-se a la vida adulta de manera satisfactòria i ser capaç de desenvolupar un aprenentatge permanent al llarg de la vida.

La inclusió de les competències bàsiques en el currículum té diverses finalitats. En primer lloc, integrar els diferents aprenentatges, tant els formals, incorporats a les diferents àrees o matèries, com els informals i no formals. En segon lloc, permetre a tots els estudiants integrar els seus aprenentatges, posar-los en relació amb diversos tipus de continguts i utilitzar-los de manera efectiva quan els necessiten en diferents situacions i contextos. Finalment, orientar l'ensenyament, ja que permeten identificar els continguts i els criteris d'avaluació que tenen caràcter imprescindible i, en general, inspirar les decisions relatives al procés d'ensenyament i d'aprenentatge.

Amb les àrees i matèries del currículum es pretén que tots els alumnes i les alumnes assolisquen els objectius educatius i, consegüentment, adquirisquen també les competències bàsiques. Tanmateix, no hi ha una relació unívoca entre l'ensenyament de determinades àrees o matèries i el desenvolupament de certes competències. Cada una de les àrees contribueix a desenvolupar diferents competències i, al seu torn, cada una de les competències bàsiques s'assolirà com a conseqüència del treball en diverses àrees o matèries. El treball en les àrees i matèries del currículum per a contribuir a desenvolupar les competències bàsiques ha de complementar-se amb diverses mesures organitzatives i funcionals, imprescindibles per al seu desenvolupament. Així, l'organització i el funcionament dels centres i les aules, la participació de l'alumnat, les normes de règim intern, l'ús de determinades metodologies i recursos didàctics, o la concepció, l'organització i el funcionament de la biblioteca escolar, entre altres aspectes, poden afavorir o dificultar el desenvolupament de competències associades a la comunicació, l'anàlisi de l'entorn físic, la creació, la convivència i la ciutadania, o l'alfabetització digital. Igualment, l'acció tutorial permanent pot contribuir de manera decisiva a adquirir competències relacionades amb la regulació dels aprenentatges, el desenvolupament emocional o les habilitats socials. A l'últim, la planificació de les activitats complementàries i extraescolars pot reforçar el desenvolupament del conjunt de les competències bàsiques.

En el marc de la proposta feta per la Unió Europea i d'acord amb les consideracions que s'acaben d'exposar, s'han identificat huit competències bàsiques:

1. Competència en comunicació lingüística
2. Competència matemàtica
3. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
4. Tractament de la informació i competència digital
5. Competència social i ciutadana
6. Competència cultural i artística
7. Competència per a aprendre a aprendre
8. Autonomia i iniciativa personal

En aquest document, es recullen la descripció, la finalitat i els aspectes distintius d'aquestes competències i s'hi posa de manifest el nivell considerat bàsic que ha d'assolir tot l'alumnat. Si bé es refereixen al final de l'etapa de batxillerat, cal que el desenvolupament se n'iniciï des del començament de l'escolarització. Per aquest motiu, l'Educació Primària ha d'adoptar com a referent les competències que s'estableixen ací i expliciten les metes que tot l'alumnat ha d'assolir. Tot i que hi ha aspectes en la caracterització de les competències l'adquisició dels quals no és específica d'aquesta etapa, convé conèixer-los per a assentar les bases amb què es puga produir amb èxit aquest desenvolupament posterior.

El currículum s'estructura al voltant d'àrees de coneixement; en aquestes s'han de buscar els referents que permetran el desenvolupament de les competències en aquesta etapa. Així doncs, en cada àrea s'inclouen referències explícites sobre la contribució a les competències bàsiques a què s'orienta més. D'altra banda, tant els objectius com la mateixa selecció dels continguts busquen garantir el desenvolupament de totes aquestes competències. Els criteris d'avaluació serveixen de referència per a valorar el progrés en l'adquisició de les competències esmentades.

Competència en comunicació lingüística

Aquesta competència fa referència a la utilització del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, interpretació i comprensió de la realitat, de construcció i comunicació del coneixement i d'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta.

Els coneixements, les destreses pròpies i les actituds personals d'aquesta competència permeten expressar pensaments, emocions, vivències i opinions, i també dialogar, formar-se un judici crític i ètic, generar idees, estructurar el coneixement, donar coherència i cohesió al discurs i a les pròpies accions i tasques, adoptar decisions, i gaudir escoltant, llegint o expressant-se de manera oral i escrita; tot això contribueix, a més, a desenvolupar l'autoestima i la confiança en un mateix. Comunicar-se i conversar són accions que impliquen habilitats per a establir vincles i relacions constructives amb els altres i amb l'entorn, i acostar-se a noves cultures, que adquireixen consideració i respecte a mesura que es coneixen. Per això, la competència de comunicació lingüística està present en la capacitat efectiva de conviure i de resoldre conflictes.

El llenguatge, com a eina de comprensió i representació de la realitat, ha de ser un instrument per a la igualtat, la construcció de relacions iguals entre homes i dones, l'eliminació d'estereotips i expressions sexistes. La comunicació lingüística ha de ser el motor de la resolució pacífica de conflictes en la comunitat escolar.

Escoltar, exposar i dialogar implica ser conscient dels tipus principals d'interacció verbal, ser progressivament competent en l'expressió i la comprensió dels missatges orals que s'intercanvien en situacions comunicatives diverses i adaptar la comunicació al context. Implica també la utilització activa i efectiva de codis i habilitats lingüístiques i no lingüístiques i de les regles pròpies de l'intercanvi comunicatiu en diferents situacions, per a produir textos orals adequats a cada situació de comunicació.

Llegir i escriure són accions que impliquen i reforcen les habilitats que permeten buscar, recopilar i processar informació, i ser competent a l'hora de comprendre, compondre i fer servir diferents tipus de textos amb intencions comunicatives o creatives diverses. La lectura facilita interpretar i comprendre el codi que permet fer ús de la llengua escrita i és, a més, font de plaer, de descobriment d'altres entorns, idiomes i cultures, de fantasia i de saber; tot això contribueix, al seu torn, a conservar i millorar la competència comunicativa.

L'habilitat per a seleccionar i aplicar propòsits o objectius determinats a les accions pròpies de la comunicació lingüística (el diàleg, la lectura, l'escriptura, etc.) està vinculada a alguns trets fonamentals d'aquesta competència, com ara les habilitats per a representar-se mentalment, interpretar i comprendre la realitat, organitzar i regular el coneixement i l'acció al mateix temps que els dotem amb coherència.

Comprendre i saber comunicar són sabers pràctics que s'han de basar en el coneixement reflexiu sobre el funcionament del llenguatge i les normes d'ús, i impliquen la capacitat de prendre el llenguatge com a objecte d'observació i anàlisi. Expressar i interpretar diferents tipus de discurs d'acord amb la situació comunicativa en diferents contextos socials i culturals implica conèixer i aplicar de manera efectiva les regles de funcionament del sistema de la llengua i les estratègies necessàries per a interactuar en l'àmbit lingüístic correctament.

Disposar d'aquesta competència implica tenir consciència de les convencions socials, dels valors i aspectes culturals i de la versatilitat del llenguatge d'acord amb el context i la intenció comunicativa.

Implica la capacitat empàtica de posar-se en el lloc d'altres persones; de llegir, escoltar, analitzar i tindre en compte opinions diferents de la personal, amb sensibilitat i esperit crític; d'expressar adequadament –en fons i forma– les pròpies idees i emocions, i d'acceptar i fer crítiques amb esperit constructiu.

Amb diferent nivell de domini i formalització –especialment en llengua escrita– aquesta competència significa, en el cas de les llengües estrangeres, poder comunicar-se en algunes d'aquests i, amb això, enriquir les relacions socials i moure's amb resolució en contextos diferents de l'habitual. Així mateix, s'afavoreix l'accés a més i diferents fonts d'informació, comunicació i aprenentatge.

En resum, el desenvolupament de la competència lingüística al final del batxillerat implica el domini de la llengua oral i escrita en múltiples contextos i l'ús funcional d'una llengua estrangera com a mínim.

Tractament de la informació i competència digital

Aquesta competència consisteix a tenir habilitats per a buscar, obtenir, processar i comunicar informació, i per a transformar-la en coneixement. Incorpora diferents habilitats, que van des de l'accés a la informació fins a la transmissió d'aquesta en diferents suports una vegada tractada, també la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació com a element essencial per a informar-se, aprendre i comunicar-se.

Està associada amb la recerca, la selecció, el registre i el tractament o l'anàlisi de la informació, fent servir diverses tècniques i estratègies per a accedir-hi segons la font a què es vaja i el

suport que s'hi faça servir (oral, imprès, audiovisual, digital o multimèdia). Requereix dominar llenguatges específics bàsics (textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor) i pautes de descodificació i transferència, i també aplicar en diferents situacions i contextos el coneixement dels tipus d'informació, les fonts, les possibilitats i la localització, i els llenguatges i suports més freqüents amb què se sol expressar.

Disposar d'informació no produeix coneixement de manera automàtica. Transformar la informació en coneixement exigeix destreses de raonament per a organitzar-la, relacionar-la, analitzar-la, sintetitzar-la i fer-ne inferències i deduccions de diferent nivell de complexitat; en definitiva, comprendre-la i integrar-la en els esquemes previs de coneixement. Significa, així mateix, comunicar la informació i els coneixements adquirits amb recursos expressius que incorporen, no sols diferents llenguatges i tècniques específiques, sinó també les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació.

Ser competent en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument de treball intel·lectual inclou utilitzar-les en la seua doble funció de transmissores i generadores d'informació i de coneixement. La funció generadora fa referència a quan es fan servir, per exemple, com a eina en l'ús de models de processos matemàtics, físics, socials, econòmics o artístics. Així mateix, aquesta competència permet processar i gestionar informació abundant i complexa de manera adequada, resoldre problemes reals, prendre decisions, treballar en entorns col·laboratius ampliant els entorns de comunicació per a participar en comunitats d'aprenentatge formals i informals, i generar produccions responsables i creatives. La competència digital inclou utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació alhora que se n'extreu el màxim rendiment a partir de la comprensió de la naturalesa i de la manera d'operar dels sistemes tecnològics, i de l'efecte que aquests canvis tenen en el món personal i laboral. Així mateix, implica fer servir estratègies per a identificar i resoldre els problemes habituals de programari i maquinari que sorgisquen. Igualment, permet aprofitar la informació que proporcionen i analitzar-la de manera crítica per mitjà del treball personal autònom i el treball col·laboratiu, tant en un vessant sincrònic com diacrònic, coneixent i relacionant-se amb entorns físics i socials cada vegada més amplis. També és fer-les com a eina per a organitzar la informació, processar-la i orientar-la per a assolir objectius i finalitats d'aprenentatge, treball i oci prèviament establits.

En definitiva, la competència digital és fer ús habitual dels recursos tecnològics disponibles per a resoldre problemes reals de manera eficient. Al mateix temps, possibilita avaluar i seleccionar noves fonts d'informació i innovacions tecnològiques a mesura que van apareixent, d'acord amb la seua utilitat per a escometre tasques o objectius específics.

En resum, el tractament de la informació i la competència digital impliquen ser una persona autònoma, eficaç, responsable, crítica i reflexiva a l'hora de seleccionar, tractar i utilitzar la informació i les fonts, i també les diferents eines tecnològiques; també adoptar una actitud crítica i reflexiva a l'hora de valorar la informació disponible, contrastar-la quan cal, i respectar les normes de conducta acordades socialment per a regular l'ús de la informació i les fonts en els diferents suports.

Competència per a aprendre a aprendre

Aprendre a aprendre és adquirir habilitats per a iniciar-se en l'aprenentatge i ser capaç de continuar aprenent de manera cada vegada més eficaç i autònoma d'acord amb els objectius i les necessitats individuals.

Aquesta competència té dues dimensions fonamentals. D'una banda, l'adquisició de la consciència de les capacitats (intel·lectuals, emocionals, físiques), del procés i les estratègies necessàries per a desenvolupar-les, i també del que pot fer un mateix i del que es pot fer amb ajuda d'altres persones o recursos. D'altra banda, tindre un sentiment de competència personal, que redunda en la motivació, la confiança en un mateix i el gust per aprendre. Significa ser conscient d'allò que se sap i del que cal aprendre, de com s'aprén, i de com es gestionen i es controlen els processos d'aprenentatge de manera eficaç, optimitzar-los i orientant-los a satisfer objectius personals. Requereix conèixer les potencialitats i carències de cada u, aprofitar les primeres i tindre motivació i voluntat per a superar les segones des d'una expectativa d'èxit; per a fer-ho, cal augmentar progressivament la seguretat per a afrontar reptes nous d'aprenentatge. Per això, comporta tindre consciència de les capacitats que entren en joc en l'aprenentatge, com ara l'atenció, la concentració, la memòria, la comprensió i l'expressió lingüística o la motivació d'èxit, entre altres, i obtindre'n un rendiment màxim i personalitzat amb l'ajuda de diferents estratègies i tècniques: d'estudi, d'observació i registre sistemàtic de fets i relacions, de treball cooperatiu i per projectes, de resolució de problemes, de planificació i organització d'activitats i temps de manera efectiva, o del coneixement sobre els diferents recursos i fonts per a recopilar, seleccionar i tractar la informació, inclosos els recursos tecnològics.

Implica, així mateix, la curiositat de plantejar-se preguntes, identificar i aprofitar la diversitat de respostes possibles davant d'una mateixa situació o problema fent servir diverses estratègies i metodologies que permeten afrontar la presa de decisions, de manera racional i crítica, amb la informació disponible. Inclou, a més, habilitats per a obtindre informació –ja siga individualment o en col·laboració– i, sobretot, per a transformar-la en coneixement propi, relacionant i integrant la nova informació amb els coneixements previs i amb l'experiència personal pròpia i sabent aplicar els nous coneixements i capacitats en situacions semblants i contextos diversos.

D'altra banda, aquesta competència requereix plantejar-se metes que es poden assolir a curt, mig i llarg termini i acomplir-les; per a fer-ho, cal considerar els objectius d'aprenentatge de manera progressiva i realista.

Fa necessària també la perseverança en l'aprenentatge, des de la valoració com un element que enriqueix la vida personal i social i que és, per tant, mereixedor de l'esforç que requereix. Comporta ser capaç d'autoavaluar-se i autoregular-se, responsabilitat i compromís personal, saber administrar l'esforç, acceptar els errors i aprendre dels altres i amb els altres.

En resum, aprendre a aprendre implica la consciència, la gestió i el control de les capacitats de cada u i els coneixements des d'un sentiment de competència o eficàcia personal, i inclou tant el pensament estratègic com la capacitat de cooperar, d'autoavaluar-se, i l'ús eficient d'un

conjunt de recursos i tècniques de treball intel·lectual; tot això es desenvolupa per mitjà d'experiències d'aprenentatge conscients i gratificants, tant individuals com col·lectives.

Autonomia i iniciativa personal

Aquesta competència fa referència tant a l'adquisició de la consciència i l'aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals interrelacionades com a la responsabilitat, la perseverança, el coneixement de si mateix i l'autoestima, la creativitat, l'autocrítica, el control emocional, la capacitat d'escollir, de calcular riscos i d'afrontar els problemes, així com la capacitat de demorar la necessitat de satisfacció immediata, d'aprendre dels errors i d'assumir riscos. D'altra banda, remet a la capacitat d'escollir amb criteri propi, d'imaginar projectes, i de dur a terme les accions necessàries per a desenvolupar les opcions i els projectes personals –en el marc de projectes individuals o col·lectius– responsabilitzant-s'hi, tant en l'àmbit personal, com en el social i laboral. Comporta poder transformar les idees en accions; és a dir, proposar-se objectius, planificar i dur a terme projectes. Requereix, per tant, poder reelaborar els plantejaments previs o elaborar idees noves, buscar solucions i posar-les en la pràctica. A més, analitzar possibilitats i limitacions, conèixer les fases de desenvolupament d'un projecte, planificar, prendre decisions, actuar, avaluar allò que es fa i autoavaluar-se, extreure conclusions i valorar les possibilitats de millora. Exigeix, per tot això, una visió estratègica dels reptes i de les oportunitats que ajuden a identificar i a acomplir objectius i a mantenir la motivació per a assolir l'èxit en les tasques iniciades, amb una sana ambició personal, acadèmica i professional. Igualment, ser capaç de relacionar l'oferta acadèmica, laboral o d'oci disponible amb les capacitats, els desitjos i els projectes personals. A més, comporta una actitud positiva cap al canvi i la innovació que pressuposa flexibilitat de plantejaments, de manera que es puguin entendre els canvis esmentats com a oportunitats, adaptar-s'hi críticament i constructivament, afrontar els problemes i trobar solucions en cada un dels projectes vitals que s'emprenen.

Sempre que l'autonomia i la iniciativa personal involucren sovint altres persones, aquesta competència obliga a adquirir habilitats socials per a relacionar-se, cooperar i treballar en equip: posar-se en el lloc d'una altra persona, valorar les idees dels altres, dialogar i negociar, l'assertivitat per a comunicar les decisions pròpies als altres d'una manera adequada, i treballar de manera cooperativa i flexible.

Una altra dimensió important d'aquesta competència, molt relacionada amb aquest vessant més social, està constituïda per les habilitats i actituds relacionades amb el lideratge de projectes, que inclouen la confiança en un mateix, l'empatia, l'esperit de superació, les habilitats per al diàleg i la cooperació, l'organització del temps i de les tasques, la capacitat d'afermar i defensar drets o l'assumpció de riscos.

En resum, l'autonomia i la iniciativa personal comporten ser capaç d'imaginar, emprendre, desenvolupar i avaluar accions o projectes individuals o col·lectius amb creativitat, confiança, responsabilitat i sentit crític.

4. CONTINGUTS.

D'acord amb els objectius finals per a l'ensenyament i l'aprenentatge de la Llengua i Literatura en el Batxillerat s'estableixen tres tipus de continguts:

- a) Procediments que es refereixen a destreses per a la producció i interpretació del discurs, així com per a la reflexió sobre el funcionament de la llengua i per a la sistematització i aplicació dels coneixements gramaticals i literaris.
- b) Conceptes o coneixements explícits i organitzats sobre les unitats lingüístiques i el funcionament en el discurs, sobre la variació en la llengua i en els usos, i sobre les convencions del discurs literari i els contextos de producció i recepció.
- c) Actituds favorables de la normalització de l'ús del valencià, d'un comportament lingüístic no discriminatori, en general, de la interacció comunicativa satisfactòria.

Aquests tres tipus de continguts recorren els quatre blocs següents: ESTUDI DEL DISCURS, ESTUDI DE LA LLENGUA, TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I EL DISCURS LITERARI

La interrelació dels continguts és un factor que s'hauria de tenir en compte en la seqüenciació al llarg d'aquesta etapa educativa, en l'elaboració de materials didàctics, en la planificació de les activitats i tasques per a l'aula i en l'avaluació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.

4.1 Estudi del discurs.

Els continguts que corresponen a aquest nucli són:

- Anàlisi del tema, de l'estructura organitzativa i del registre de textos de caràcter expositiu i argumentatiu, procedents de l'àmbit acadèmic.
- Composició de textos expositius orals i escrits propis de l'àmbit acadèmic, a partir de models, fent referència a les condicions de la situació i usant adequadament els esquemes textuais.
- Anàlisi del tema, de l'estructura organitzativa i del registre dels textos periodístics i publicitaris.
- Composició de textos periodístics, prenent com a model els textos analitzats.

4.2 Estudi de la llengua.

Els continguts que corresponen a aquest nucli són:

- Reconeixement i ús de connectors, marcadors (conjuncions, adverbis, locucions conjuntives, prepositives o adverbials i expressions de funció adverbial), i procediments anafòrics que contribueixen a la cohesió del text.
- Coneixement de les relacions que s'estableixen entre les formes verbals com a procediments de cohesió del text amb atenció especial a la valoració i a l'ús dels temps verbals.
- Reconeixement i anàlisi de les relacions semàntiques entre les paraules en relació amb la coherència dels textos i de l'adequació al context, amb atenció especial als contextos acadèmics i socials.

- Valoració de la importància de les terminologies dels diferents sabers acadèmics.
- Coneixement i ús reflexiu de les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques i apreciació del seu valor social.
- Reconeixement i ús de procediments lingüístics i paralingüístics d'inclusió del discurs d'altres en els propis.
- Aplicació reflexiva d'estratègies d'autocorrecció i autoavaluació per a progressar en l'aprenentatge autònom de la llengua.

4.3 Tractament de la informació.

Els continguts que corresponen a aquest nucli són:

- Interés per la bona presentació dels textos escrits, tant en suport paper com digital, i apreciar la necessitat social de cenyir-se a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

4.4 El discurs literari.

Els continguts que corresponen a aquest nucli són:

- Comprensió del discurs literari com a fenomen comunicatiu estètic, canal de creació i transmissió cultural i expressió de la realitat històrica i social.
- Consolidació de l'autonomia lectora i estima per a la literatura com a font de plaer, de coneixement d'altres mons, temps i cultures.
- Lectura, estudi, comentari i valoració crítica d'obres breus i de fragments representatius de les diferents èpoques, gèneres i moviments, de manera que es reconeguen les formes literàries característiques, es prenga consciència de la constància de certs temes i de l'evolució en la manera de tractar-los.
- Composició de textos literaris o d'intenció literària a partir dels models llegits i comentats.
- Ús autònom de la biblioteca del centre, de les de l'entorn i de biblioteques virtuals.
- Les formes narratives des del modernisme fins a l'actualitat.
- La poesia des del segle XX fins a l'actualitat.
- Evolució de les formes dramàtiques durant el segle XX fins als nostres dies.
- L'assaig i el periodisme. Des dels orígens fins a l'actualitat.

5. CRITERIS D'AVUACIÓ.

1. Analitzar i valorar textos escrits de diferent nivell de formalització, tenint en compte la funció social que exerceixen, la tradició cultural on s'inscriuen, l'estructura i els valors que transmeten.

Aquest criteri pretén valorar la capacitat de l'alumnat per a interpretar el sentit d'un text a partir de l'anàlisi de l'estructura semàntica, del coneixement dels esquemes textuais i de les dades rellevants sobre la situació de comunicació. S'ha de tindre en compte, d'aquesta manera,

la capacitat per a analitzar els valors, implícits o manifestos, del text (en especial els que reflectisquen usos discriminatoris) i per a reflexionar-hi críticament.

2. Elaborar treballs crítics a partir de la consulta de fonts de diferent tipus i integrar la informació en textos de síntesi, que presenten les dades principals i els diferents punts de vista, les relacions i la pròpia perspectiva, usant els procediments de documentació i tractament de la informació propis de l'àmbit acadèmic.

Aquest criteri orienta la valoració de la capacitat per a accedir de manera autònoma a les fonts d'informació, seleccionar en aquestes les dades pertinents i reutilitzar-les en l'elaboració de textos crítics propis de l'àmbit acadèmic i respectant, per tant, les convencions pròpies d'aquest tipus de discurs.

3. Compondre textos escrits expositius i argumentatius de caràcter formal, sobre temes literaris o relacionats amb l'actualitat social i cultural.

El criteri atén el desenvolupament de la capacitat de l'alumne per a elaborar textos formals de caràcter acadèmic, orientadors de l'opinió i de la conducta o reguladors de la vida social i també per a situar-se com a emissor per a usar procediments que garanteixen la cohesió i per a fer servir correctament la varietat estàndard de la llengua.

4. Identificar en intercanvis comunicatius de tota mena, especialment en textos específics, expressions i valoracions que denoten usos discriminatoris (en relació amb el gènere social, amb la llengua, amb el grup ètnic o amb la pertinença a grups considerats marginals en la nostra societat), reflexionar críticament sobre aquests i evitar-les en les pròpies produccions.

El criteri pretén comprovar la capacitat per a reconèixer en els usos lingüístics, com a forma del comportament humà, els prejudicis i les valoracions pejoratives que revelen les relacions socials entre els membres de la comunitat de parlants. Tanmateix, s'ha de valorar la capacitat per a reflexionar explícitament sobre aquests usos i per a evitar-los, de manera autònoma i conscient, en les pròpies produccions.

5. Reconèixer i usar, en la interpretació de textos i en la regulació de les pròpies produccions, els coneixements sobre les diferents unitats de la llengua, les combinacions i, si és el cas, la relació entre aquests i els seus significats usant la terminologia adequada.

Aquest criteri pretén orientar la valoració de la capacitat per a fer servir la reflexió lingüística en la millora de la comprensió dels textos i en la millora de la composició i la revisió de les pròpies produccions. D'aquesta manera s'atendrà el domini dels procediments que inscriuen el text en la situació de comunicació, que configuren el significat global o que articulen els enunciats.

6. Comprendre l'origen i el desenvolupament del castellà i del valencià en la seua història i en el moment actual, i valorar-ne les varietats.

El criteri se centra en la valoració del coneixement de les característiques generals dels processos de formació de les llengües, en concret, la consolidació, normalització i substitució de llengües i de la seua aplicació a l'anàlisi crítica de la realitat del nostre entorn. D'aquesta manera s'atendrà tant aspectes lingüístics com els condicionants sociopolítics, en èpoques passades i en el món contemporani, implicats en aquests processos (per exemple en la fixació

de la norma culta, en la configuració i consolidació de l'estàndard, etc.). Així, s'analitzarà i es valorarà la normalització lingüística com a procés oposat al de substitució i necessari per a aturar la pèrdua de vitalitat del valencià.

7. Distingir les diferents llengües constitucionals d'Espanya, conèixer-ne l'origen i l'evolució, promoure'n l'ús normalitzat en tots els àmbits i valorar críticament les situacions de bilingüisme.

El criteri tracta d'orientar la valoració dels aprenentatges duts a terme per l'alumne fent referència a les llengües del territori espanyol.

8. Conèixer, identificar i analitzar les varietats lingüístiques (espacials, socials i d'estil) del castellà (també el d'Amèrica) i del valencià.

El criteri se centra en la capacitat per a fer servir en l'anàlisi de l'activitat comunicativa la informació que unes marques lingüístiques determinades proporcionen sobre l'origen geogràfic dels parlants, sobre la pertinença a un grup social i sobre el moment històric en què es produeix el discurs. En tots els casos s'atendrà l'anàlisi crítica de les actituds sobre la llengua i els parlants que comporta la tria d'una llengua o d'una varietat determinada, així com les implicades en el canvi de la llengua.

9. Analitzar l'evolució històrica dels gèneres literaris en castellà (des del segle XVIII FINS A L'ACTUALITAT) I EN VALENCIÀ (SEGLES XX I XXI), atenent el marc històric i cultural i a la seua relació amb autors i obres més destacats, amb el coneixement i l'aplicació de tècniques d'anàlisi i comentari de textos per a interpretar obres literàries breus i fragments significatius d'aquests èpoques, amb l'ús dels coneixements pertinents sobre les formes literàries i els diferents períodes, moviments i autors.

Es tracta de valorar la capacitat per a comprendre el fenomen literari en relació amb el gènere a què s'adscriu convencionalment i amb els procediments retòrics que el singularitzen. Serà necessària la lectura d'obres literàries completes o de fragments extensos a què aplicar els criteris d'anàlisi literària i d'interpretació d'acord amb el context de producció.

10. Fer funcionar els recursos informàtics bàsics i aplicar-los a la cerca i l'elaboració de la informació.

Aquest criteri pretén que l'alumnat siga capaç d'utilitzar les tecnologies de la informació i que les incorpore al seu treball acadèmic.

6. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ.

L'avaluació dels continguts i objectius assolits per l'alumne/a es farà a partir de:

- Exàmens o proves objectives: Per determinar el grau d'assoliment dels continguts explicats i treballats a classe.
- Lectures : Hi haurà un mínim d'una lectura obligatòria per trimestre. També, per als alumnes interessats, lectures voluntàries, determinades pel professorat, que serviran per millorar la nota de l'avaluació fins a 0'5.

- Treballs monogràfic / projecte: sobre un aspecte del temari, que el professorat podrà decidir fer-los orals i/o escrits.
- Redaccions i escrits (resums, esquemes, apunts...): relacionats amb el contingut o les característiques de l'apartat de *lectura i escriptura*.
- Ús de les TICS: plataformes com moodle, webs..., per treure informació, pujar informació, fer activitats, etc.
- L'assistència és obligatòria, sinó es perdrà el dret a l'avaluació contínua.

TIPUS D'AVALUACIÓ.

Per valorar els continguts de l'assignatura es tindrà en compte les competències clau que desenvolupe individualment l'alumne. En l'avaluació es valorarà el treball diari de l'alumne/a, la seua progressió al llarg del curs i el grau d'assoliment dels continguts de manera que es ponderarà el valor de cada avaluació segons la millora, constància i esforç personal individual. L'avaluació serà, per tant, contínua, formativa, sumativa i diferenciadora.

7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ.

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ	PES
Examen trimestral (format PAU)	60%
Proves objectives de llengua (gramàtica)	10%
Exposicions oral (temes de literatura)	10%
Activitats i treball diari	10%
Els treballs o proves relacionades amb les lectures	10%

- Per les faltes d'ortografia, gramaticals i lèxiques es descomptaran 0'05 punts per falta en cada pregunta fins als 2 punts. En els treballs monogràfics de llibres de lectura o d'altres que s'hi demanen, el descompte podrà anul·lar totalment la puntuació de l'escrit.
- Així mateix les faltes injustificades a classe, podran penalitzar-se amb 0,1 per cadascuna.
- Si es detectara qualsevol còpia (total o parcial) o escrit procedent d'un altre autor/a que no fora l'alumne a avaluar, es procedirà a no puntuar el treball / avaluació. Així doncs. la nota serà 0.
- La lectura voluntària de llibres pot pujar fins a 1 punt més sobre la nota final de l'avaluació, en aquells cursos que ho determine el professor/a. Per poder fer efectiva aquesta puntuació extra, l'alumnat ha de tenir com a mínim 5.
- Per avaluar l'expressió oral s'atendrà tant la llengua que empre l'alumne/a a l'aula com la qualificació obtinguda en l'exposició oral de cada trimestre.

La nota de final de curs s'extraurà de la suma ponderada dels tres trimestres d'acord amb l'avaluació contínua:

1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
20%	30%	50%

8. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.

METODOLOGIA GENERAL I ESPECÍFICA.

Seguint els principis prescriptius de la llei vigent, des del punt de vista metodològic, es proposa l'enfocament comunicatiu com a plantejament didàctic bàsic per a l'aprenentatge i l'avaluació. El fet de desenrotllar la competència comunicativa suposa adquirir coneixements a través de la pràctica i la participació actives en àmbits socials que, com a tals, es poden desenrotllar tant en el context educatiu formal, a través del currículum, com en els contextos educatius no formals i informals. En este sentit, s'han de dissenyar tasques o situacions d'aprenentatge que possibiliten, imiten o reproduïsquen de la manera més fidel possible situacions reals d'interacció, comprensió i expressió oral i escrita, de manera que els estudiants puguin aplicar els coneixements apresos.

En aquest sentit, s'establirà un aprenentatge dialògic en la mesura que s'augmente al màxim l'aprenentatge instrumental, s'afavorisca la creació de sentit personal i social, es promoguen situacions d'aprenentatge impregnades de principis solidaris i en les quals la igualtat i la diferència siguin valors compatibles i mútuament enriquidors, tant instrumentalment com en nivells de cohesió social.

A més, s'ha de tendir a un aprenentatge situat, que emfatitza la dimensió social dels processos d'adquisició de les competències, un aprenentatge vinculat a un determinat context cultural, social i de relacions, i a unes determinades tasques que les persones hauran de resoldre i que els permetran adquirir la competència necessària.

Aquesta visió de l'aprenentatge contextualitzat connecta amb una àmplia tradició de teories i pràctiques educatives que, en la societat de la informació, veuen reforçat el seu valor. El paper actiu i autònom dels alumnes conscients de ser responsables del seu aprenentatge ha de ser reforçat per una gran varietat de mètodes actius que faciliten la participació i implicació d'estos, i l'adquisició i ús de coneixements en situacions reals que generen aprenentatges transferibles i duradors.

Els mètodes actius poden recolzar-se en estructures d'aprenentatge cooperatiu, que assegurin la interacció entre iguals i amb altres membres de la comunitat educativa i l'entorn, de manera

que, a través de la resolució conjunta de les tasques, els membres del grup desenrotllen noves habilitats i estratègies que puguen aplicar a situacions semblants en contextos formals i no formals. Es tracta de transformar les estructures d'aprenentatge individualistes, vinculades exclusivament a l'aprenentatge de continguts descontextualitzats, en estructures d'aprenentatge cooperatiu perfectament compatibles amb altres mètodes actius, i tots estos, amb l'aprenentatge de les competències.

L'aprenentatge competencial, per la seua mateixa naturalesa, invita a esta integració metodològica que es recolza en les relacions dels diferents mètodes actius amb diverses maneres d'ensenyar continguts i processos, que són substancialment diferents, i que s'ensenyen vinculats als coneixements de les distintes àrees. Es poden mencionar ací distints models i enfocaments metodològics (conductuals, constructivistes, socials i personals) o simplement mencionar exemples dels diversos enfocaments (anàlisi de tasques, simulació i/o joc de rols, estudi de casos, investigació en l'entorn, estímul de la creativitat, models personals per a l'augment de l'autoestima, etc.) o seqüències didàctiques que es poden utilitzar per a la programació de les unitats didàctiques (aprenentatge basat en projectes, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge servici, etc.).

RECURSOS DIDÀCTICS I ORGANITZATIUS.

El llibre de text que servirà com a base és:

Nou Vents. València: Llengua i Literatura 2. Editorial Castellnou

Material didàctic ubicat a la plataforma *Aules*.

Les lectures literàries de caire obligatori i voluntari que es descriuen en l'apartat de Foment de la lectura.

Material de consulta i/o reforç recomanat:

-*Nexe 2. Textos comentats PAU 2020-2022*. Ed. Bromera

-*Ortografia Valenciana*, Ed. Castellnou.

- DD.AA. *Guia gramatical per a l'ús de la llengua*. TABARCA.

- Josep LACREU, *Manual d'ús de l'estàndard oral*. Inst. Interuniversitari de Filologia Valenciana.

-Enric Valor, *Flexió Verbal*, Ed. 3 i 4.

-Diccionaris.

ACTIVITATS I ESTRATÈGIES D'ENSENYAMENT I APRENENTATGE. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES.

Durant el procés educatiu el professorat utilitzarà diferents tècniques didàctiques com:

Explicacions a classe: que poden ser realitzades pel professorat, principalment, o per l'alumnat, en forma d'exposició.

Treball a l'aula: bé en grup o bé individualment, després de les explicacions del professor/a l'alumnat treballarà les explicacions de classe: exercicis dirigits sobre el tema, comentari de textos o qüestionaris relacionats amb el tema.

Treball a casa: també serà necessari el treball a casa, donat que el temps de classe és molt limitat. En aquest sentit els alumnes hauran de treballar en gran part la lectura dels llibres a casa, així com l'elaboració dels treballs que cal presentar al llarg del curs. En ocasions l'hora de classe es podrà dedicar a resoldre dubtes relacionats amb la lectura o els treballs.

Per altra part, els alumnes hauran de demostrar que són competents en l'ús de les eines TIC, ja que amb el canvi legislatiu la majoria del material didàctic es farà arribar als alumnes a través de plataforma educativa del centre, i també la realització de qüestionaris avaluable.

L'aprenentatge es recolzarà en un seguit d'activitats que es concretaran en el desenvolupament de les unitats didàctiques, però ací les enunciarem d'una manera general.

Activitats d'aproximació, amb les quals el professor posa en contacte l'alumne amb el tema.

- Activitats per fixar les explicacions del professor.
- Lectura de llibres relacionats amb el tema.
- Consultar Internet per fixar o ampliar els coneixements.
- Elaboració de treballs lingüístics o literaris per tal de consolidar allò estudiat.
- Activitats extraescolars: que serveixen per il·lustrar el temari.

9. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.

El nostre sistema educatiu es basa en la diversitat de l'alumnat, per la qual cosa es fa necessari desenvolupar "una educació de tots i per a tots", basant-nos en els principis d'equitat i inclusió.

Els docents som els que hem de planificar la programació des de la realitat de l'aula, ajustant-nos a les capacitats, ritmes, estils d'aprenentatges, motivacions i interessos, situacions socials, culturals, lingüístiques o de salut de cada alumne.

En ocasions alguns alumnes necessitaran no només una atenció personalitzada, sinó també una ajuda diferent a la de la resta dels seus companys/es per aconseguir els objectius previstos. És a aquest grup d'alumne/es els que anomenarem com a alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.

L'atenció a la diversitat consistirà en:

- Els canvis metodològics i organitzatius es realitzen per satisfer les necessitats d'alumnes / as amb dificultats, i beneficiaran a tots els alumnes / es.
- Promoure ambients escolars que estimulen la participació, relacions socials i èxit escolar.
- Adaptar-se a l'alumne i no al contrari, respectant la individualitat de cada alumne.

10. UNITATS DIDÀCTIQUES. TEMPORITZACIÓ.

UNITAT 1

OBJECTIUS:

Conèixer i identificar les característiques generals dels textos expositius de l'àmbit acadèmic: estructura i marques enunciatives.

Construir textos informatius d'acord amb una estructura informativa determinada.

Conèixer, identificar i usar els recursos explicatius.

Identificar i valorar la funció del diferents tipus de connectors.

Repassar conceptes discursius del curs anterior: les funcions lingüístiques, la dixi, les propietats del text.

Comentar textos analitzant detalladament estructura, connectors i dixi personal.

CONTINGUTS:

ESTRUCTURA DE LA INFORMACIÓ:

Característiques del text expositiu.

ASPECTES PRAGMÀTICS: El context. Marques enunciatives. Recursos explicatius.

MECANISMES DE COHESIÓ: La connexió. Elements lingüístics amb funció connectiva. Tipus de connectors.

COMENTARI DE TEXT

REVISIÓ DELS CONTINGUTS

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Analitzar i valorar textos expositius de l'àmbit acadèmic a partir de l'anàlisi de l'estructura semàntica, del coneixement dels esquemes textuais i de les dades rellevants sobre la situació de comunicació.

Ser capaç de construir textos informatius d'acord amb una estructura convencional determinada i utilitzant diversos recursos explicatius.

Reconèixer i usar, en la interpretació de textos i en la regulació de les pròpies produccions, els coneixements lingüístics, i més concretament, els coneixements sobre els connectors i la seua funció dins del text.

Saber consultar fonts documentals i integrar la informació extreta en la resolució de noves activitats.

Valorar i interpretar críticament textos expositius tenint en compte els procediments que inscriuen el text en una situació de comunicació, que configuren el significat global del text o que articulen els enunciats.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 9 hores.

UNITAT 2

OBJECTIUS:

Identificar tesi, arguments i premisses compartides.

Ser capaç d'argumentar utilitzant les estructures contraargumentatives: refutació i concessió a l'adversari.

Conèixer l'estructura de l'argumentació segons la retòrica clàssica.

Reconèixer fal·làcies i figures retòriques en l'argumentació.

Valorar la importància de les condicions de legitimitat de l'argumentació.

Analitzar la funció, dins del text, dels mecanismes de referència.

Saber redactar comentaris crítics de textos argumentatius.

CONTINGUTS:

ESTRUCTURA DE LA INFORMACIÓ: L'argumentació. Tema, tesi i arguments.

ASPECTES PRAGMÀTICS: Components d'una situació d'argumentació. Condicions de legitimitat de l'argumentació. Procés de legitimació de l'emissor.

MECANISMES DE COHESIÓ: La referència.

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Analitzar textos argumentatius tenint en compte la funció social que exerceixen, el context cultural on s'inscriuen, l'estructura i els valors que defensen.

Construir textos argumentatius de caràcter formal utilitzant arguments lògics i estructures contraargumentatives.

Utilitzar els recursos informàtics bàsics per a la cerca i l'elaboració de la informació.

Identificar la funció textual dels diferents mecanismes de referència.

Utilitzar la nominalització per a la construcció de textos d'estil condensat.

Identificar les fal·làcies com a arguments no vàlids.

Comentar críticament textos argumentatius valorant la tesi, els arguments emprats per defensar-la, l'estratègia contraargumentativa emprada i els recursos retòrics utilitzats al servei de la persuasió.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 9 hores.

UNITAT 3

OBJECTIUS

Identificar els mecanismes per incloure opinió en el discurs periodístic.

Analitzar articles d'opinió.

Identificar els usos sexistes del llenguatge.

Utilitzar la cortesia lingüística en els intercanvis orals.

Comentar críticament articles d'opinió.

CONTINGUTS

ESTRUCTURA DE LA INFORMACIÓ: Els gèneres periodístics. L'article d'opinió. Recursos d'inici i de tancament

ASPECTES PRAGMÀTICS: Informació i opinió als mitjans de comunicació. La cortesia lingüística. Usos sexistes del llenguatge

COMENTARI DE TEXT

REVISIÓ DELS CONTINGUTS

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Identificar en intercanvis comunicatius de tota mena expressions i valoracions que denoten usos discriminatoris en relació amb el gènere social, reflexionar críticament sobre aquests i evitar-les en les pròpies produccions.

Valorar la importància d'utilitzar la cortesia lingüística per aconseguir una comunicació verbal no agressiva.

Ser capaç d'identificar informació implícita, tant sobreentesos com pressuposicions lingüístiques, i de defensar-se dels intents de manipulació mitjançant l'ús de l'implícit.

Identificar la presència d'opinió en gèneres periodístics considerats informatius.

Identificar i utilitzar els recursos d'inici i de tancament en la redacció d'articles d'opinió.

Elaborar comentaris crítics d'articles d'opinió, valorant tots els components que hi intervenen: pragmàtics, textuals i lingüístics.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 9 hores.

UNITAT 4

OBJECTIUS

- Conèixer i analitzar les característiques de l'assaig literari contemporani.
- Conèixer i analitzar els principals recursos lingüístics i estilístics de l'assaig.
- Identificar les principals formes literàries o subgèneres de l'assaig.
- Conèixer els principals autors que han conreat el gènere.
- Conèixer la importància de Joan Fuster en el panorama literari del segle XX.
- Comentar textos assagístics.

CONTINGUTS

ESTRUCTURA DE LA INFORMACIÓ: L'assaig: definició i característiques. Tema i estructura dels textos assagístics.

ASPECTES PRAGMÀTICS: Recursos lingüístics i estilístics de l'assaig.

LITERATURA: L'assaig al segle XX.

COMENTARI DE TEXT

REVISIÓ DELS CONTINGUTS

CRITERIS D'AVAUACIÓ:

- Explicar a partir d'un text les característiques pròpies dels textos assagístics.
- Reconèixer els diferents subgèneres assagístics.
- Valorar el contingut ideològic –explícit o implícit– de diferents manifestacions de la prosa d'idees, en relació al context històricocultural en què es van produir i en relació a la significació que adopten en la societat actual.
- Interpretar textos assagístics de la nostra literatura, tenint en compte les estructures convencionals del gènere i les fronteres, sovint poc definides, amb els articles d'opinió de la premsa escrita.
- Identificar les característiques més rellevants de l'obra de Josep Pla i de Joan Fuster.
- Conèixer l'obra dels autors més rellevants que conreen l'assaig en l'actualitat.
- Comentar un text assagístic tenint en compte el contingut i la caracterització lingüística.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 9 hores.

UNITAT 5

OBJECTIUS:

Conèixer el valor dític o anafòric dels pronoms.

Identificar les funcions sintàctiques que realitzen els pronoms febles.

Identificar en un text l'antecedent d'un pronom feble.

Detectar les interferències lingüístiques més habituals en l'ús dels pronoms.

Utilitzar els pronoms febles d'acord amb la normativa ortogràfica i gramatical.

CONTINGUTS

ESTUDI DE LA LLENGUA: Els pronoms. Característiques generals. Els pronoms forts. Els pronoms febles

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Completar oracions o textos utilitzant els pronoms febles adequats a l'antecedent i a la funció sintàctica que realitzen.

Reescriure oracions fent substitucions pronominals.

Identificar la funció sintàctica que realitzen els pronoms febles d'un text.

Identificar l'antecedent dels pronoms febles que apareixen en un text.

Reconèixer les principals diferències entre el castellà i el valencià en l'ús dels pronoms febles.

Corregir oracions amb problemes en l'ús dels pronoms febles per interferències del castellà.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 2 hores.

UNITAT 6

OBJECTIUS:

Conèixer les irregularitats de la conjugació verbal.

Conèixer les denominacions dels temps verbals.

Saber classificar els verbs velaritzats en subgrups.

Evitar les interferències lingüístiques en la conjugació verbal.

Evitar els trets dialectals no normatius en l'escriptura dels verbs.

CONTINGUTS

ESTUDI DE LA LLENGUA: Les conjugacions verbals. Característiques generals. Verbs pronominals. Doblets verbals

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Completar oracions amb la forma verbal adequada.

Identificar els canvis que es produeixen en la conjugació de determinats verbs irregulars.

Conèixer les característiques dels verbs velaritzats.

Conèixer les irregularitats pròpies de la tercera conjugació pura.

Saber denominar les formes verbals amb el terme corresponent.

Esmenar les formes verbals incorrectes en oracions o textos.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 3 hores.

UNITAT 7

OBJECTIUS:

Identificar i classificar oracions.

Identificar la funció sintàctica de les proposicions inserides.

Saber construir oracions gramaticalment correctes.

Conèixer els diferents tipus de conjuncions.

Eradicar les interferències sintàctiques del castellà.

CONTINGUTS

ESTUDI DE LA LLENGUA: L'oració. Definició i classificació. L'oració complexa. L'oració composta.

CRITERIS D'AVAUACIÓ:

Identificar les diferents classes d'oracions.

Saber analitzar sintàcticament oracions complexes i compostes.

Corregir errors en la construcció d'oracions.

Utilitzar la conjunció adequada per al tipus d'oració.

Substituir conjuncions per altres d'equivalents.

Completar oracions amb el nexa adequat.

Construir oracions complexes o compostes a partir de la combinació d'oracions simples.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 6 hores.

UNITAT 8

OBJECTIUS

Conèixer el sistema fonològic i fonètic de la llengua.

Identificar els trets principals dels sons.

Distingir els tipus de sons.

Reconèixer els principals fenòmens de fonètica sintàctica.

CONTINGUTS

ESTUDI DE LA LLENGUA: Fonètica i fonologia.

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Saber distingir el grau d'obertura de les vocals.

Identificar els trets principals del sistema consonàntic.

Distingir entre consonants sordes i sonores.

Reconèixer els diferents tipus de sons.

Reconèixer els principals fenòmens de fonètica sintàctica.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 3 hores.

UNITAT 9

OBJECTIUS

Conèixer els diferents mecanismes de creació lèxica i aplicar-los en la pràctica.

Conèixer àmpliament el lèxic i analitzar-lo tenint en compte els procediments de formació de mots i les relacions lèxiques.

Estudiar l'estructura de les paraules per tal de treballar la idea que el lèxic d'una llengua té estructura interna.

Desenvolupar unes nocions bàsiques de semàntica lèxica, especialment de l'anàlisi basada en les relacions lèxiques.

Repassar els mecanismes de cohesió lèxica.

CONTINGUTS

ESTUDI DE LA LLENGUA: Creació lèxica. Semàntica.

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Identificar i explicar els diferents mecanismes de creació de mots.

Conèixer i ser capaç d'emprar la derivació com a mecanismes de creació lèxica.

Conèixer i ser capaç d'emprar la composició com a mecanisme de creació lèxica.

Reconèixer les interferències lèxiques.

Conèixer els diferents tipus d'abreviacions i ser capaç d'emprar-les adequadament.

Analitzar els diferents tipus de relacions lèxiques entre les paraules d'un text.

Identificar els barbarismes en els textos orals i escrits i evitar-los.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 3 hores.

UNITAT 10

OBJECTIUS:

Reconéixer les relacions entre llengua i societat.

Identificar les aportacions de la sociolingüística.

Reconéixer les tendències en les actituds dels parlants que observa la sociolingüística.

Estudiar conceptes claus de la sociolingüística com els prejudicis lingüístics, bilingüisme i diglòssia.

Estudiar i valorar els conceptes de normativització i normalització d'una llengua.

Conéixer i valorar la situació de la llengua en els diferents àmbits d'ús.

Comentar textos.

CONTINGUTS

ESTUDI DE LA LLENGUA: Usos i actituds lingüístiques. Llengües en contacte. conflicte lingüístic. Normalització lingüística. Situació actual de la llengua

COMENTARI DE TEXT

REVISIÓ DELS CONTINGUTS

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Valorar les aportacions de la sociolingüística.

Reconéixer les relacions que s'estableixen entre la llengua i la societat i les característiques de les comunitats lingüístiques.

Aplicar els conceptes de *bilingüisme* i *diglòssia* a l'anàlisi del cas valencià.

Reconéixer les diferents situacions de contacte de llengües.

Valorar críticament els diferents prejudicis lingüístics.

Valorar la importància de la *lleialtat lingüística*.

Distingir entre normalització i normativització lingüística.

Comentar críticament un text de temàtica sociolingüística.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 5 hores.

UNITAT 11

OBJECTIUS:

Conèixer les característiques de la poesia del segle XX.

Analitzar textos poètics per identificar-ne les característiques.

Conèixer els recursos poètics més rellevants.

Saber comentar textos poètics.

Elaborar petites produccions poètiques pròpies a partir de la imitació i manipulació de textos.

Conèixer l'obra poètica de Vicent Andrés Estellés.

CONTINGUTS

LITERATURA: El noucentisme. Els moviments d'avantguarda. La poesia durant els anys vint i trenta. La poesia valenciana en el primer terç del segle XX. La poesia de postguerra. La poesia valenciana de postguerra. La poesia en l'últim terç del segle XX. Tècniques poètiques

COMENTARI DE TEXT

CRITERIS D'AVALUACIÓ:

Reconèixer els trets característics dels corrents estètics i literaris que se succeïren en poesia durant el segle XX.

Mostrar i conèixer els autors més rellevants de la història de la poesia catalana del segle XX.

Identificar en poemes les característiques de l'autor o corrent estètic estudiat.

Identificar l'autor i el poema a partir de la lectura d'alguns versos.

Analitzar la mètrica d'un poema.

Identificar recursos retòrics i valorar la funció que realitzen dins del poemes en relació amb el contingut.

Identificar el tema d'un poema i ser capaç d'explicar-ne el contingut.

Construir poemes paral·lels.

Identificar les relacions intertextuals entre poemes.

Comentar un text poètic.

Conèixer l'estil poètic de Vicent Andrés Estellés.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 10 hores.

UNITAT 12

OBJECTIUS:

Analitzar, interpretar i valorar textos narratius.

Analitzar la influència de la guerra i la postguerra en la narrativa del segle XX.

Conèixer les tendències, obres i autors més destacats de la literatura catalana.

Reconèixer i analitzar les tècniques narratives.

Comentar textos narratius.

Potenciar, a partir del plaer de la lectura, la creació d'un sentit crític en la valoració dels textos literaris actuals.

Conèixer l'obra narrativa de Mercè Rodoreda.

Identificar i reconèixer les tècniques narratives a *La plaça del Diamant*.

CONTINGUTS

LITERATURA : La narrativa en el primer terç del segle XX. La narrativa durant la dictadura. La narrativa en l'últim terç del segle XX. Les tècniques narratives.

COMENTARI DE TEXT

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Explicar, a partir d'un text, les característiques pròpies de la narració.

Valora la literatura de l'exili.

Identificar i valorar les obres i els autors més representatius de la narrativa catalana de la postguerra.

Identificar i valorar les obres i els autors més representatius de la narrativa catalana de l'últim terç del segle XX.

Interpretar textos novel·lístics de la nostra literatura i de la literatura universal.

Identificar i aplicar les tècniques narratives.

Identificar els subgèneres narratius.

Aplicar els procediments retòrics a l'anàlisi del text narratiu.

Resumir el tema d'un text narratiu i comentar la finalitat i l'estructura.

Conèixer l'obra narrativa de Mercè Rodoreda.

Identificar i reconèixer les tècniques narratives a *La plaça del Diamant*.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 10 hores.

UNITAT 13

OBJECTIUS

Conèixer el teatre del segle XX.

Analitzar les diverses temptatives de renovació del teatre del segle XX.

Conèixer autors teatrals contemporanis i les propostes estètiques.

Conèixer i analitzar el fet teatral.

Acostar el text teatral al lector a través de lectures interpretatives.

Comentar textos teatrals.

Conèixer l'obra teatral de Rodolf Sirera.

Reconèixer les tècniques dramàtiques a *El verí del teatre*.

CONTINGUTS

LITERATURA: El teatre en el primer terç del segle XX. El teatre de la postguerra durant els anys setanta. El teatre actual. Anàlisi del fet teatral

COMENTARI DE TEXT

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Reconèixer els trets característics dels corrents estètics i literaris que se succeeixen en teatre durant el segle XX.

Mostrar i conèixer els autors més rellevants de la història del teatre català del segle XX.

Captar i extreure les característiques essencials de textos teatrals de diversos tipus i diferent nivell de formalització.

Establir relacions entre obres, autors i moviments que constitueixen un referent clau en la història del teatre del segle XX –INCLOSOS ELS DE LA LITERATURA OCCIDENTAL– I ELS ELEMENTS MÉS DESTACATS DEL CONTEXT CULTURAL, SOCIAL I HISTÒRIC EN QUÈ APAREIXEN.

Analitzar i comentar obres completes dels autors més destacats del segle XX PEL QUE FA AL TEATRE, I RECONEIX EL SEU CONTINGUT IDEOLÒGIC I RELACIONA'L AMB EL SEU CONTEXT.

Interpretar textos teatrals de la nostra literatura i de la literatura universal.

Reconèixer les característiques temàtiques i formals del teatre de l'absurd.

Redactar el resum, la concreció del tema i la finalitat d'un text teatral.

Comentar un text teatral.

Conèixer l'obra teatral de Rodolf Sirera.

Reconèixer les tècniques dramàtiques a *El verí del teatre*

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 5 hores.

11. ELEMENTS TRANSVERSALS.

FOMENT DE LA LECTURA

Es proposa diferents tipus de lectures: unes obligatòries i unes altres voluntàries, les quals estan directament relacionades amb l'apartat de literatura del currículum.

-Lectures obligatòries:

Mercè Rodoreda. *La plaça del Diamant*. Ed. Bromera
Rodolf Sirera. *El verí del teatre*. Ed. 62
Vicent Andrés Estellés. *Llibre de meravelles*. Ed. 3 i 4
Joan Fuster. *Diccionari per a ociosos*. Ed. 62

Lectures voluntàries:

Quim Monzó. *L'illa dels maians*. Quaderns Crema
Jesús Tusón. *Històries naturals de la paraula*. Ed. Empúries
Altres títols, amb el vistiplau del professorat.

L'alumnat podrà incrementar la nota de l'avaluació amb la realització d'una lectura voluntària, triada entre els llibres que done el professorat. La forma de puntuació es vararà en la presentació d'un treball, una exposició oral o una fitxa sobre el llibre llegit.

COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL. TECNOLOGIA DE LA INFORMACIÓ I DE LA COMUNICACIÓ.

Pel que fa a la utilització de les noves tecnologies a l'aula i tenint en compte la infraestructura tecnològica que disposen les aules de valencià, els alumnes de batxillerat realitzaran alguns treballs a partir de les propostes que el professorat penjarà en el blog i en les plataformes educatives dissenyades amb aquesta finalitat. En dites plataformes els alumnes també podran extreure informació relacionada amb el curs, veure vídeos sobre el temari, fer proves objectives i consultar enllaços d'interès per a l'assignatura.

També s'utilitzarà el canó-projector per presentar powerpoints, continguts o activitats de l'àrea, i fer explicacions.

Individualment se'ls animarà a la recerca i tractament de la informació, per realitzar treballs, utilitzant les noves tecnologies. A més, es tindrà en consideració la utilització del telèfon mòbil, de manera eventual, per a la realització de proves d'avaluació objectives a través de diferents aplicacions i també per a la consulta de fonts bibliogràfiques o de diccionaris online.

EMPRENEDORIA

És fonamental aquesta capacitat per aconseguir amb èxit uns bons resultats acadèmics. Els alumnes han de demostrar la seua autonomia i iniciativa en múltiples tasques. Exposem alguns exemples:

-En les exposicions orals sobre alguna tema relacionat amb el currículum, especialment la literatura.

- En l'ús de plataformes educatives, per descarregar apunts, fer recerca, ús del fòrum, realització de qüestionaris...
- En la recerca d'informació per confeccionar temes del currículum.
- En les lectures voluntàries que serveixen per apujar la nota del trimestre.
- Etc.

EDUCACIÓ CÍVICA I CONSTITUCIONAL.

Aquest tipus d'ensenyament es desplega al llarg del curs a través de múltiples activitats ja que aquests valors són una constant en el quefer de l'assignatura.

També en el dia a dia de la classe es valorarà el fet de formar part d'un grup treballant el torn de parla, l'escolta activa o el respecte a les idees i intervencions dels companys.

12. ACTIVIDADES COMPLEMENTÀRIES

Les recollides en la PGA i aprovades pel Consell Escolar.

13. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS D'ÈXIT.

Proposem uns indicadors breus i concrets, ajustat a la pràctica real, perquè ens servisquen com a guia de millora.

INDICADORS D'ÈXIT	SÍ	NO
1. En iniciar un nou tema, projecte o unitat compartisc amb l'alumnat els objectius educatius, és a dir, allò que vull que aprenguen, per mitjà d'alguna dinàmica o instrument per afavorir i comprovar que els alumnes s'han fet seus els objectius.		
2. En iniciar i acabar qualsevol sessió (dins la unitat o seqüència didàctica) dedique un temps a recordar els propòsits de la unitat i a recapitular, ajudant l'alumnat a ubicar-se.		
3. En algun moment del nou tema, projecte o unitat compartisc amb l'alumnat els criteris d'avaluació (criteris d'èxit) i comprove si se'ls han representat.		

<p>4. Comuniqui als alumnes els criteris de qualificació, és a dir, d'on ixen les notes i el tipus i nombre d'activitats d'avaluació que hi haurà.</p>		
<p>5. Quan planifiqui i porte a terme una activitat, em plantege destinar uns espais de temps amb estratègies per ajudar l'alumnat a identificar el que ha après i per comprendre les raons de les seues dificultats.</p>		
<p>6. En finalitzar un tema i abans de qualsevol activitat d'avaluació, dedique un temps a compartir amb l'alumnat els aprenentatges clau i/o la relació que tenen amb el decurs de la programació.</p>		
<p>7. En acabar el tema, projecte o unitat faig servir dinàmiques o instruments perquè els alumnes verbalitzen què han après, identifiquen en què han de millorar i els facilite eines i recursos per aconseguir-ho.</p>		
<p>8. Compartisc els criteris d'avaluació de l'àrea amb els altres docents de l'equip del departament.</p>		